

izhaja vsak četrtrek in velja
poštino vred ali v Mari-
boru s pošiljanjem na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
18 Din, četrt leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravnitvo
«Slov. Gospodarja» v Mari-
boru, Koroška cesta št. 5. —
List se dopušlja do odpo-
redi. Naročnina se plačuje
naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravnitvo
sprejema naročnino, inserate
in reklamacije.

Cene inseratom po dogovoru.
Za večkratne oglase primeren
popust. Nezaprte reklamacije
so poštine proste. Cekovni
račun poštne urada Ljub-
ljana 10.603. Telefon inter-
urban 113.

3. številka.

Maribor, dne 20. januarja 1927.

61. letnik.

Slovinci!

Vsi gremo 23. januarja volit S. L. S. v I. skrinjico! — Volilno pravico imamo, uporabimo jo, da pokažemo: slovenski narod hoče odločiti v javni upravi in politiki.

Volitve v oblastno skupščino imamo, udeležimo se jih, da pokažemo: slovenski narod hoče ta prvi košček avtonomije. Ko si bo utrdil to postojanko v boju za svojo svobodo, bo terjal ostale pravice.

Volimo le Slovensko ljudsko stranko, da pokažemo: slovenski narod zavrača one, ki nam vsiljujejo hlapčevstvo Beograda in Zagreba, pač pa hoče le ono stranko, ki edina se je vedno borila za pravice slovenstva. Samo Slovenski ljudski stranki zaupamo gospodarstvo na naši sveti slovenski zemlji!

Naše volilne kroglice v prvo skrinjico! Zberimo naše volilne kroglice v prvi skrinjici, da pokažemo: Slovenec hoče biti na svoji zemlji svoj gospod!

V nedeljo, 23. januarja bo nastopila skupna slovenska fronta!

Čez nekaj dni boste vršili svojo pravico in ob enem tudi svojo dolžnost, da na volišču oddate svoj glas za kandidata, odnosno za stranko, ki jo smatrate za vredno, da vam poverite svoje zaupanje.

Vaša pravica je to, in sicer velevažna vaša pravica. Po pojmu moderne države je ljudstvo država in zato tudi nosilec vse oblasti v državi. Brez njegove volje se ne sme skleniti in izdati v državi noben zakon, ne sme se naložiti noben davek in ne sme se voditi državna uprava na način, ki ga ljudstvo ne odobruje. Vse te važne posle države in njene oblasti opravlja ljudstvo po svojih zastopnikih, katerim poveri to važno nalogo pri volitvah.

Pravica voliti pa je, in sicer velevažna vaša pravica. Po pojmu moderne države je ljudstvo država in zato tudi nosilec vse oblasti v državi. Brez njegove volje se ne sme skleniti in izdati v državi noben zakon, ne sme se naložiti noben davek in ne sme se voditi državna uprava na način, ki ga ljudstvo ne odobruje. Vse te važne posle države in njene oblasti opravlja ljudstvo po svojih zastopnikih, katerim poveri to važno nalogo pri volitvah.

Nam ni treba šele povdarjati in zabičevati te dolžnosti. Vaša izobraženost, vaša zvestoba našemu krščanskemu in slovenskemu programu vas bo nagnila in notranje primorala, da boste šli volit.

Odločiti se vam ne bo težko. Vaša odločitev je že bila storjena takoj, ko so bile razpisane volitve v oblastne skupščine. Takrat je završalo po Sloveniji in po vsej Sloveniji je šel samo eden in edini glas: Pri teh volitvah nastopi vse slovensko ljudstvo in vsi njegovi sloji in stanovi kot skupna slovenska bojna fronta za slovensko avtonomijo in samoupravo!

Ta skupna fronta slovenskega ljudstva bo v nedeljo, 23. januarja, glasovala v I. skrinjico, v skrinjico stranke slovenskega ljudstva. S tem bo slovensko ljudstvo volilne kroglice porabilo kot orožje, s katerim bo napadlo in odbilo vse druge protivne stranke. S tem, da svojih volilnih kroglic ne vržete v volilne skrinjice političnih protivnikov, vršite najbolj občutljivo politično streljanje v nje.

Divji lovec Bartek Gronikovski.

(Poljski spisal K. Przerwa-Tetmajer; preložil Alojzij Benkovič.)

Bal se ni ničesar. Sodnija še povpraševala ne bo. Volkovi so snedli gozdarja, sam je ponoči hodil po pustih krajih. — Ničesar se ni bal Bartek. Vedno je zaupal v Boga. Ne samo, da je On Dobrovoljskega spjel v past, ampak je še volkove poslal, ki so ga tako pojedli, da niti sledi ni ostalo o tem, kar se je bilo tu zgodilo. Bog je z mano, si je mislil.

Zaradi Dobrovoljskega Bartek še nemirnega spanja ni poznal. Zadostil je svoj vest. Bog mu je dal srečo pri Dobrovoljskem in ga blagoslovil, duha pa se ne boji. »Ti duhovi, ki hodijo po gozdih in goličavah«, si je mislil, »ni so hudobni. Pač pa te ta ali oni zapelje na nepoznana pota, da bi tam kam padel, prestraši te, to je res, da bi se pa maščeval in te zasledoval, kakor tisti, ki jih imenujejo volkodlake, tisto pa nikoči. Na pokopališču ponoči ne hodi, čemu pa bi tudi hodil? Na pokopališču ne strelja, čeprav tudi tam naletiš na zajca ali lisico. A to je vedno bližje vasi, zato je greh. Če pa si na goličavah ali v gozdu ubil človeka, brez skrbi hodiš tja. Po smrti te ne bo preganjal. Dosti jih je takih strelcev, kakor na primer tisti Tilka iz Dzianis, ki je tri speče Liptovake ubil z gorjačo, pa je potem še dvajset let hodil na lov. Ta je bosa! Potem pa še to: če se po pravici maščuješ nad kom, ne imej nikakih pomislekov!

A v Tatrah so različni duhovi in strahovi. Poysod jih je polno, ni ti jih treba iskati. Komaj si zadremal kje v dolini ali na samoti, ohol že se ti ožive zlodeji. Ali ti z

Ta skupna slovenska fronta bo 23. januarja podrla vse nasprotnike življenskih zahtev ter samoupravnih pravic slovenskega ljudstva.

V nedeljo, 23. januarja, bodo obležali ob praznih volilnih skrinjicah samostojni demokratje. Ta stranka tudi ničesar drugega ne zasluži nego politično smrt. Pahnila je slovensko ljudstvo v žrelo brezumnega političnega in upravnega državnega centralizma, v katerem je gospodarsko tako propadlo, da hira v gospodarsko smrt. Ta stranka smatra slovensko ljudstvo samo za predmet izkoriščanja, kar zlasti med drugimi dokazuje slučaj Slavenske banke, ki je potegnila iz slovenskih žepov visoko število težkih milijonov dinarjev. V zameno za take milijone pa vsiljuje ljudstvu brezplačno svoje brezverske in protiverske časnike, da bi ga tudi duševno upropastila. Slovenski narod ne sme umreti, zato pa mora umreti stranka, ki je slovensko ljudstvo zapisala narodni in gospodarski smrti!

V nedeljo bodo na volilnem bojišču s praznimi volilnimi skrinjicami obležali nekdanji samostojni kmetijeji, sedanji Radičevi. Stejpan Radič je pretekli teden moral naglo na avtomobilu pobegniti pred množico razjarjenih hrvatskih kmetov v Dalmaciji. Kdo bi bil v Sloveniji tako politično neumen, da bi Radiču, ki beži pred strašno obsodbo hrvatskega kmetkega ljudstva, pripravil zavetišče v volilni skrinjici s tem, da bi mu poklonil volilno kroglico. S tem, da je Puceljova stranka šla pod hrvatsko Radičevo komando, je izgubila pravico, da bi kak slovenski kmet ali delavec, ki si je svest svojega slovenstva, glasoval za njo. Ko je Pucelj prešel v Radičev tabor in z njim v vlado, je obljubil, da bodo z vladne mize padale v Slovenijo vsaj drobtine. V resnici pa niti drobtine niso prišle v Slovenijo. Med največje zasluge, ki jih je Pucelj kot minister poljedelstva stekel za slovensko ljudstvo, bode njegova stranka morala zabeležiti to, da je v avgustu lanskega leta odpravil verouk iz vseh kmetijskih šol v Sloveniji. Pa naj še kdo reče, da samostojna kmetijska, odnosno Radičeva stranka ni krščanska stranka! Ne more biti v Sloveniji zavodnega in poštenega kmeta, delavca in obrtnika, ki bi 23. januarja mogel glasovati za tako stranko!

V nedeljo, 23. januarja, bodo ob praznih volilnih skrinjicah obležali bledih obrazov rdečkarji ali socialni demokratje. Program te stranke se ne da izvršiti, kar dokazuje razmere v Rusiji. Ker socialisti z izvrševanjem svojega programa ne morejo ljudi osrečiti, zato jih skušajo obdržati okoli sebe s samim hujskanjem, s katerim ščuvajo delavce proti vsem drugim. Koliko brigo pa imajo za gospodarski blagor ljudstva, dokazuje dejstvo, da je socialno-

demokratska stranka, ko je bila na vladi leta 1919 in leta 1920, po svojem zastopniku ministru Antonu Kristanu glasovala za to, da so se nekdanje krone za dinarje zamenile v razmerju 4:1. Svojo popolno politično nesposobnost hoče ta stranka nadomestiti z neslanim in surovim zabavljanjem proti veri in duhovnikom. S tem pa si pri ljudstvu in tudi pri delavcih ne pomaga, marveč samo škoduje. — Poleg tega je ta stranka za politični centralizem, torej je proti samoupravi in avtonomiji slovenskega ljudstva. Zato bo 23. januarja zopet obležala na tleh, kjer je ležala že poprej.

Geslo dne 23. januarja mora biti ter tudi bode to-le: Proti vsem protivnikom slovenstva, njegovih političnih pravic in gospodarskih zahtev! Za Slovensko Ljudsko Stranko kot stranko slovenskega ljudstva! Vsi v skupno slovensko fronto za samoupravo in avtonomijo slovenskega ljudstva!

Iz dveh nam nasprotnih taborov.

GRDA GONJA SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV PROTI NAŠEMU POSLANCU ZEBOTU.

Nihče od naših ljudi ne more tajiti, da so razmere na naši meji res v mnogem oziru žalostne, posebno za kmeta in delavca. Naš poslanec Franjo Zebot se že več let trudi za to, da bi se meja proti Avstriji popolnoma odprla in da bi se odpravile krivice, ki se godijo našim ljudem na meji. On se je potegoval za to, da smejo naši ljudje voziti čez mejo na mlino in žage. Predlagal je, da bi smeli iz Jugoslavije prodajati po znižani carini vino, žvino in sadje v Avstrijo. Zahteval je, da se določi daljši čas za obmejne karte. Dosegel je, da veljajo karte vsaj eno leto. On je predlagal pri vladi, da bi se uboge ljudi naj ne kaznovalo, ako nese kdo preko meje za domačo potrebo kako kilo sladkorja, soli, petroleja ali kaj takega. Ostro je Zebot ugovarjal proti temu, da se naše obmejno prebivalstvo na meji za vsako malenkost kaznuje in preganja. Več sto takih pritožb je že predložil ministrstvu in v mnogih ozirih tudi dosegel uspeh.

Na volilnih shodih na Sladkem vrhu, Selnici, Ceršaku, St. Ilju, Svecini, Sv. Juriju in Sv. Križu je Zebot o tem javno govoril in izjavil, da ne bo prej miroval, dokler se te žalostne razmere na meji ne popravijo. Saj je imel tudi čisto prav, da je tako govoril, kajti če je ljudstvo na meji

verigami zarožlja nad glavo, ali pa ti tako zmami oči, kakor bi ti kdo zvezd nasul, ali pa bi ti zlata naprašil vanje.

Mnogo čudnega je doživel Bartek Gronikovski v gozah in dostikrat je pripovedoval o tem.

Kar pa so ljudje najbolj čudnega slišali od njega, to je bila povest o divjem človeku, dasi se ne ve, je-li bil to res divji človek ali norec.

»Grem nekoč v pozni jeseni, malo je sneg naletaval, čez Kraljevo halo*) ob potoku v dolino. Lepega kozla sem nesel na hrbtu, v Granati sem ga ustrelil. Obstanem, zdelo se mi je, kakor bi nekaj pljusalo po vodi. Kdo za vraga bi mogel biti, kdo se zdaj koplje, ko mede in je tako mrz? Stopim bliže, — v vodi stoji človek, po hribovsko oblečen, na glavi ima venec iz borovih igel, rušja in raznih zelišč. Ne koplje se ne, samo nekaj išče po vodi. Stopim še bliže, — bal se ga nisem, puško sem imel pripravljeno, — on pa smuk! v gozd. Jaz za njim. Za hip mi je ušel, skrli se je med mladim smrečjem — iščem ga nekaj časa — glej ga, tu je. Stoji pa mene gleda. Pomerim nanj in zakličem: »Stoj, če ne, ustrelim!« Pa samo kar tako, — čemu bi neki streljal nanj? On pa stoji, gleda name, oči je imel velike, pa pravi tako, kakor bi napol govoril, napol pel: »Ali mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe? Voda srce nese skoz zelene lese, srce voda vzela, vodica studena, se vali čez kamen, se vali čez pramen, v dolu tam pod sivo skalo ribica krvava je postala. Ali mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe?« In zopet od kraja, kakor prej. Stal sem in poslušal, da mi je to kake trikrat povedal, ali pravzaprav zapel, jaz pa sem se tega kot molitve lepo naučil in dobro zapomnil. Včasih se mi to sanja ponoči, ali pa mi pride na misel v gozdu, pri oranju na polju ali pa kje drugje. Ali

mi odpustiš grehe? Ali mi odpustiš grehe? . . . Tako žalostno je to prepeval, da ga je bilo groza slišati. »Odpustim ti jih«, sem mu rekel. »Le sem k meni pojdi!« Nor je, sem si mislil, leno mu moram povedati. Hotel sem ga vzeti s sabo na vas na Bukovini, naj tam počno z njim, kar hočejo. Pa ni hotel iti. Pojdi, pojdi! On pa ne, pa ne. Vzajem iz torbe ob boku košček sira, in ga mu pokažem — nič, celo umikal se je proti gozdu. Vzajem sir in ga mu vržem. Še bolj se je umaknil. Pogledal me je tako, kakor bi kaj dobrega pričakoval od mene, pa da jaz ne vem, kaj hoče. Gleda kratek čas, in pravi: »Jaz tebe s kruhom, ti mene s kamenom, — jaz tebe s krvjo, ti mene s slino!« In sem videl, kako je vejico pobral s tal in me blagoslovil. »Kaj sem ti naredil«, mu pravim, »da si se razhudil in me zdaj blagoslovil?« On pa v gozd in izginil je. Nisem šel za njim, ker me je kozel težil in kozla ne zamenjaš za divjega človeka, saj človeka ne moreš jesti. Haj! Izgubil se mi je. Parkrat se je še oglasil v gozdu, pa nisem mogel razbrati, kaj je rekel. Pozneje ga nisem videl več. Slišal sem potem od pastirjev v Panšici, da so ga videli, a so zbežali, ker so se ga bali. Jaz se ga nisem bal. Iskal sem ga na tisti strani, kamor je moral oditi, a zaman. Izgubil se je nekje, mrcina. Mlad je bil, več kot petindvajset jih ni bil star. Obležo je imel gorjansko, besede pa so kazale, da ni bil iz naših krajev, ampak tam od Krakova ali pa od kod drugod. Vidite, na take čudake človek naleti v gozdu. Človeka bi kar zmešalo. Hej! Gozd, to ni kar tako!«

Prigodilo se je, da je Bartek zbolel za vročinsko boleznijo, da so mu kar noge ohromele. Poldrugo leto ni bil v gozdu. Skrbele so ga puške, da bi ne zarjavele. Doma je bila taka lakota, da ni bilo več mogoče strpeti.

*) Hala — gorska trata v Tatrah. — Op. prel.

nezadovoljno, to za državo ni dobro. Poslanec je tudi izjavil, da se mu ne zdi prav in krščansko, če sme finančna kontrola ubogega človeka, ki nese preko meje zavojček Frankove kave ali kilo sladkorja, oziroma kako drugo tako malenkost, kar ustreliti, če ga ne more dohiteti. Saj še celo vladarji pomilostijo dostikrat iz dobrosrčnosti težke roparje in morilce.

Male pregreške smejo pri nas kaznovati tudi s smrtno osno kroglico, a mnogim, ki goljufajo državo za milijone, se posreči uteči čez mejo. In te pravične besede našega poslanca so razjarile nekatere ljudi iz demokratske stranke na meji tako, da hočejo Žebotu škodovati. Napravili so evadbo proti njemu in žandarji in financarji sedaj hodijo od hiše do hiše poizvedovat, kaj je Žebot govoril.

Taki so samostojni demokrati! Branitelja pravice obmejnega ljudstva bi radi odstranili. In ti demokrati frčijo iz občine v občino, iz hiše v hišo, iz gostilne v gostilno ter lovijo glasove kmetov, delavcev in viničarjev. Mi pa smo prepričani, da noben pameten kmet, obrtnik, viničar in delavec ne bo volil demokrate, ampak bo v znak protesta proti preganjanju našega poslanca Žebota oddal dne 23. januarja volilno kroglico edino v prvo skrinjico. — Obmejno prebivalstvo pa prosimo, da razglasi to vest od hiše do hiše.

RADIČEVCI PROTI PROSTI ŽGANJEUHLI.

Od Sv. Jurija na Pesnici nam pišejo:

Mariborski krčmar Lipovšek bi rad imel naše kroglice za svojo Radičevo skrinjo. Mi kmetje, kočarji in viničarji pa Lipovšku in njegovi stranki ne moremo dati svojih kroglic. Zakaj ne? Lipovšek je kot krčmar proti prosti žganjekuhi. Ko smo bili Novega leta dan pri Zaucerju na shodu SLS, je Lipovšekov agitator g. Franc Vračko pred celim zborom izjavil, da bi bilo bolje, ako bi imeli zopet financarji pravico kotlje pečatiti in nadzirati žganjekuho. Mi pa pravimo: Če smejo Srbi in Hrvati prosto kuhati žganje, zakaj pa bi mi v Sloveniji morali plačevati od žganjekuhe? To si bomo zapomnili. In ker je Radič-Lipovšekova stranka proti prosti žganjekuhi, radi tega kmetje, kočarji in viničarji dne 23. januarja ne moremo voliti te stranke. Volili pa bomo našo, ki se je potegovala za prosto žganjekuho. To je prva skrinjica! Samo v prvo skrinjico naše kroglice!

Invalide bi radi ogo-ljufali.

K meni je prišla deputacija invalidov, kateri so mi izročili naslednjo pritožbo:

Od invalidov, ki so postali invalidi v avstrijski armadi, zahtevajo oblasti, da bi moral vsak invalid prignati priče, ki bi prisegle, da je bil dotični res ranjen na bojnem polju. Ako teh prič ne dobijo, se jim ne izplača invalidnina.

Ta odredba je krivična. A ne samo krivična. Ona vpije do neba! Kje pa hoče sedaj ubogi invalid dobiti in iskati priče? Med njimi, katerim zadržujejo izplačilo invalidnine, so tudi taki, ki so 100% invalidi. So to reveži brez nog, ali brez rok. Čudim se, kako morejo iz Beograda dajati take krivične odredbe. Proti takemu postopanju z ubogimi invalidi v Sloveniji sem vložil danes protest na ministrstvo za socialno politiko v Beogradu, ker je protizakonito.

S takimi krivicami nas obklada nesrečni centralizem, katerega so nam preskrbeli samostojni demokrati in Pueljevi ali sedanji Radičevci. Demokratska in Pueljeva stranka imata na vesti tudi krivice, ki se godijo invalidom. Za volilce-invalidi se silno vabljuje, da dne 23. januarja zopet glasujejo za ti dve nesrečni stranki . . .

Franjo Žebot, narodni poslanec.

Zbirajte za volilni sklad

Nazadnje je šel Bartek vendarle v gozd na Golico, kjer je imel shranjeno najboljšo dvocevko. Našel jo je, očistil, obdrgal, nabil in korakal še bolj globoko v gozd. Tu pa mu je omamil oči grozen pogled. To se je zgodilo tako naglo, da se mu je zdelo, kakor bi mu neka bajna moč vplivala na oči. Vsi tisti ogromni gozdovi so bili posekani! Kamor je oko neslo, so ležala tu drevesa z okleščeni vejami.

Nagon je Bartka vrgel nazaj. S puško v roki se je umaknil v goščavo. Spustil se je v tek kakor pred strupeno kačo. Dirjal je dalje pod Golico in Javorinsko Šeroko proč od tega strašnega kraja. Ko je prišel do Žabjega, se mu je zdajci zopet zasvetilo med vejami — zopet je ugledal velik prostor s posekanim drevjem. Prišel je bežati navkreber. Zdal se mu je že zdelo, da se mu utegne prav povsod pokazati tisti grozni pogled. Ni mu šlo v glavo, da je to mogoče. Prvič v življenju ni vedel, kako bi ubežal, ustavljal se je, pomišljeval — bal se je v gozd.

Prvič je bilo groza Bartka Gronikovskega iz Bukovine v tatranskih gozdovih . . .

Gozd je bil prav do Ribjega ves posekan. Bartek je ubežal v goščo in legel na zemljo. Jezik se mu je posušil, oči so ga peklo. Premagalo ga je neznano čuvstvo obupnega strahu. Zdelo se mu je, kakor bi slišal za sabo udarce sekir, hreščanje žag in treskanje padajočih dreves. Nagnil je glavo na mah, smrtno truden in brez moči. Zopet je dvignil glavo in vleknil na uho . . . Preganjali so ga goli, prazni kraji. Jasno solnce, ki ga je videl na posekanih krajih, ga je napolnilo s silnim studom in odporom, njega, ki se je v solnčnem svitu lahko pol dne gugal v goščavi vrh dreves. V Tatrah ni bilo več goščave. Ni bilo več pastirjev, ki so po nekaj mesecev prebili po senožetih; ni bilo več lovcev, eden na Lodovem pod Špižem, drugi na

Volilci SLS!

V mariborski oblasti je naša skrinjica

1.

!! prva !!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Uzunovič čuti, da nima ne v radičevcih niti v radikalnih samih zaslombe, kot jo potrebuje, pa je zopet povabil SLS, naj ga podpira. Dejal je, da so vrata SLS vedno odprta, naj gre vendar v vlado. Za SLS je odgovoril na to vabilo poslanec Smodej, da SLS ni kriva, da ni prišlo do sporazuma. Ako pa ministrski predsednik na vsak način hoče, da gre SLS v vlado, potem ve, kakšne korake da mora podvzeti, ker ve, da slovenski narod hoče tudi v Beogradu sodoščevati kot enakopraven in skrbeti, da se država reši iz težkega gospodarskega položaja. To vabilo ministrskega predsednika Uzunoviča je znamenje, da je politika SLS pod vodstvom dr. Korošca tako vplivna, da se bo morala vsaka vlada za naprej res ozirati na slovenski narod. Dr. Korošcu ni bilo treba poklekniti za vstop v vlado, kot to dela Radič, vabijo ga, a on hoče, da se slovenskemu narodu prizna enakopravnost in vse njegove zahteve. Potem bo šel in nam bo prinesel svobodo.

Kaj čaka sedanjo vlado? Da sedanja vlada ne bo dolgo tako sestavljena kot je zdaj, je jasno. Izpremembra se bo izvršila takoj po volitvah v oblastno skupščino. Te volitve bodo gotovo tudi menjlo strankinih moči. Zanesljivo je, da se bo radikalna stranka razcepila. Zato iščejo Uzunovičevi pristaši zveze z Davidovičem. Do te zveze bo pa prav zelo težko prišlo, ker so Davidoviču volitve najljubše, po volitvah v državni zbor bi se namreč gotovo prav močno okreplil. Z radičevci je tako, da jih bo Uzunovič vedno lahko kupil za kak ministrski stolček ali pa za kak salonski vagon Radiču in njegovi družini. Ti so sicer poslušni vladini hlapi, a Uzunovič išče pomoč pri resnejših ljudeh. Splošno se torej pričakuje, da se bo sedanja vlada z ozirom na sodelujoče stranke povečala. Ako pa do te rešitve ne pride, potem pa bo ali volilna vlada, ali pa, kot pišejo že nekateri listi, uradna vlada brez poslancev. Eno kot drugo bi bilo v nesrečo in škodo državi, zato se močno deluje na to, da bi se vlada razširila še na druge stranke takoj po 25. januarju.

Finančni odbor sklepa o proračunu. Finančni odbor je začel razpravo o proračunu. Ravno iz proračuna pa se spozna, kako gospodarsko izkoriščanje zadeva ravno Slovenijo. Za Slovenijo vlada, v kateri so tudi radičevci, nima denarja. Ne briga se niti za poplavljenе kraje, da bi vsaj tam popravila mostove in ceste. Uničuje celo kmetijsko šolstvo, kot se je vlada spravila nad kmetijsko šolo na Grmu, kjer ista že 52 let obstoja. Vojaštvo porabi eno pe-

Srednjem vrhu pod Lipkovim, tretji v Volovcu pod Oravo; ni bilo več gozdarjev, ki so bili prav tako na redko posejani po teh krajih; — ugnezdile pa so se nekake spake po gozdih, v pravečnih goščah, uničujoč jih bolj nego ogenj in gorski vihar. Bartek Gronikovski se je tresel in krčevito puško stiskal z dlanmi. Zdal ni gonil več on, ampak so ga gonili, pa ne kakšen Hrvat ali Dobrovolski, — gonili in preganjali so ga ti goli, pusti kraji, gonilo ga je neko prepleto, grozno strašilo, gonil ga je »svetel! Bartek Gronikovski je imel za zvijačo — zvijačo, za kroglo — kroglo, proti sekanju lesa pa ni mogel nič: bil je pri koncu.

Ni sicer vedel, je li res tako, a v svoji domišljiji je videl že posekane ali s sekuro načete mogočne smreke v Koprivi dolini, šumeče, košate javore pod Rogačem in vitke jelke pod Sinjim vrhom in Sindlovcem. Vse Tatre, vsi tatranski gozdovi že morda leže posekani, deblo poleg debela, veje in mladice vse na kupih, samo osamelci štori se še belijo, belijo se nad zemljo, belijo se na solncu, kot mrtve kosti. Vsega je konec! . . .

Veter, ki je šumel z vrhov in gugal nad njim smreke, se je zdel Bartku kakor grozna, žalobe polna godba, kakor pogrebno petje na pokopališču.

Prvič se je Bartku Gronikovskemu razžalostilo srce ob šumenju vetra.

Iznad gozdov so gledali vrhovi Žabjega špika, nagi, trdi, strmi. Popadla ga je jeza nad njimi. »Hej! Vam je lahko tam goril!« je zakričal nad njimi s povzdignjeno roko. »Kaj vam kdo more tam goril? Nihče ne pojde k vam, da vas v vreči odnese v mlino! Gozd, to je pa kaj drugega!«

In tako se bo godilo kar naprej, — jutri, pojutrišnjem, čez leto, čez deset let, čez trideset let — dokler tam te posekane smreke zopet ne dorastejo. . . Hej! On jih ne učakal

tinko celega proračuna. Zunanje ministrstvo ima posebne blagajne svobodno na razpolago. Najbolj pa hoče sedanja vlada uničiti ugled države po členu 183 finančnega zakona, v katerem se določa, da se države, četudi je komu dolžna, ne more tožiti in dati eksekutorju prek. Vse te velikanske napake tega proračuna je že v finančnem odboru SLS razkrinkala in bo od sedanje vlade v narodni skupščini zahtevala, da se te vnebovpijoče krivice popravijo.

Radič beži iz Dalmacije. Radič je pretekli teden nastopil agitacijsko potovanje po Dalmaciji. On je bil navajen, da so ga sprejemali z godbo in zastavami, pojdinami in da se je poljubljalo vseprek, zdaj pa se je zgodilo drugače. Hrvaški narod je spoznal varalico, pa mu je v Dalmaciji glasno zaklical, naj se kar pobere. In Radič je imel načrt, da bo vso Dalmacijo potegnil za seboj, zdaj pa je praznih rok moral bežati. Vrnil se je v Zagreb in bo — od tu agitiral!

Volilni boji po celi državi se vršijo prav hudo, celo s večjo silo, kot bi šlo za državnozbornske volitve. Radikalni v Bosni kar s policaji že zdaj pritiskajo na nasprotne kandidata, da odstopajo. Hujše se bo to godilo v Srbiji sami. Vendar narod tudi sili ne bo klonil. — Po Hrvaškem se je poleg radičevske skrinjice povsod postavila tudi skrinjica Hrvaške ljudske stranke. Njena agitacija je zelo živahna. — V Sloveniji so volilne predpriprave že izpeljane. SLS je že po vseh krajih, skoro v vseh občinah imela volilne shode in ves narod stoji za njo kot en mož.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija sklepa verigo okrog SHS. Naš bivši zunanji minister Ninčič, ki je toliko dal na prijateljstvo Italije, gleda zdaj sadove tega prijateljstva. Italija skoro vsak teden napravi kaj, da nam to »prijateljstvo« pokaže. Ni še čisto potihnilo, kar je storila v Albaniji, že prihaja novo poročilo, da je Italija napravila z Madžarsko dogovor, ki je razdril dogovore med Madžarsko in našo državo in ki je ob enem naperjen proti naši državi. — Dne 27. t. m. gre grof Bethlen kot zastopnik Madžarske v Rim, da pogodbo podpiše. Sedanji zunanji minister dr. Perič je uvidel to novo zanjko Italije, pa je že na delu, da jo uniči.

Angleška hoče na vsak način protektorat nad Bolgarsko. Kot smo že poročali zadnjič, hoče Angleška si pridobiti čimveč vpliva v Evropi. To pa trenutno ne gre drugod kot ravno na Balkanu. Zato je tudi Angleška z Italijo v dobrih odnosih. Vendar je mogoče, da bo to prijateljstvo, ki je itak samo navidezno, pozneje Italiji izpodneslo njene načrte in bo Angleška dobila Balkan pod vpliv. Angleška je na Kitajskem popolnoma podlegla. Kitajska kantonska vlada je že zasegla vse pravice Angležev. In to jo še bolj žene, da si drugod poišče trdna tla. In Balkan v tem oziru ni slab. — Glede Albanije že zdaj Angleška izjavlja, da jo je Italija prevarila, ker je Italija trdila, da je dogovor izvršen v soglasju z našo državo.

Nemčija pred važno odločitvijo. Že pred božičem je padla vlada, pa še ni nove postavljene. Odločitev ima stran ka katoličanov, ki je najbolj vplivna, čeprav ne največja. Ta stranka se imenuje centrum, to je središče. In zdaj je res v središču državne politike. Dr. Curtius je dobil nalog da sestavi vlado, a ima zaradi odločitve katoliškega centra težko stališče.

Rumunija — naša nezanesljiva zaveznica. Rumunski vladni krogi so zadnji čas po svojih časopisih napadli Jugoslavijo in Čehoslovaško, da ne vodita pametne zunanje politike, posebno z ozirom na Italijo. Čehoslovaška je takoj zahtevala zadoščenje in ga je tudi dobila. A ta izjava rumunske vlade pač kaže, da se ni preveč zanesti na to — zaveznico.

Kaj se godi v Mehiki? Tukaj se preganjanja katoličanov nadaljujejo na najkrutnejši način. Pred nekaj dnevi so zaprli pet škofov in veliko število duhovnikov. Vlada se boji, da vstane proti njej narod in si bo z orožjem priboril svobodo izpod te krivične svobodomiselnje vlade. Vlade čete počenjajo po državi strašna grozodejstva, skrunijo cerkve in oltarje, uničujejo sv. podobe po hišah. Na ameriških tleh se je že ustanovila protivlada zoper krvooločnega Callesa. Domača vojska je neizogibna. To je delo svobodomislecev.

Združene države Severne Amerike in Mehika. Spor med obema državama je zelo napet. Mehika se je ustrašila in prosi za razsodišče. A ameriška vlada ne popusti. Ako se ji Calles ne uda, pride z vojsko v Mehiko.

Strašno, zlovestno, za Bartka uničujoče strašilo je padlo čez tatranske gozde s hruščem sekir in žag, kakor pada ploha na posejana polja. Ne ostane drugega kot mrtva puščava . . . Bartek je sedel pod drevesom, naslanjajoč se s hrbtom ob deblo, in žalostna mu je bila duša. Puško je držal v roki, kopito k sebi, kakor nepotrebno orodje, kakor ladjelomec drži vrvi krmila, ki ga je bila raztrkala skala.

Zmračilo se je. Veter je pihal proti jezercu. Ta hip je nekaj zahreščalo in zašumelo v goščavi. — Pred Bartka se je postavil iz goščave jelen, oddaljen komaj par korakov.

Stopal je proti njemu — ni ga zavohal. In je obstal: Gledal je Bartka, ki mu je bil mrak zagrnil postavo in je kot mrtev sedel pod smreko. Bartek Gronikovski se je ozrl na njegove krasne robove in široke prsi, zamahnil proti njemu s puškinim kopitom in žalostno izpregovoril: »Kaj pa bo zdaj z nama?« . . . Jelen pa se je pri tej priči obrnil in izginil v goščavi . . .

V mariborski oblasti je naša skrinjica

prva!

Poleg tega si je zapomniti, da je prva in edino prava! Kdor bo glasoval drugam, bo glasoval na škodo slovenskega naroda!

Naša skrinjica je prva!